

אלו הן הגולין פרק שני מכות

יא.

עין משפט נר מצוה

גה א מיי פ"ע מהל
ק"ת הלכה יג סג
עשין כה טו"ע יד סי
רעט ספ"ב א'
גה ב מיי פ"ג מהל
מפלין הלכה ט סג
עשין כה טו"ע יח סי
לכ ספ"ב א'
גה ג מיי פ"א מהל מפלין
הל"י טו"ע י"ג עס ספ"ב י
טו"ע י"ד סי רע"א
ספ"ב א':
גה ד מיי פ"ז מהל רומ
הלכה ט סג עשין טז:

תורה אור השלם

1. ויודר ה' אל יהושע
לאמר: דבר אל בני
ישראל לאמר תנו לכם
את ערי המקלט אשר
דברתי אליכם ביד
יהושע כ כ
2. דבר האיש אנכי
האריך ואתו קשות ותן
אנהו כמרגלים את
האריך: בראשית מב ל
3. אז נדברו יריאי יי איש
את רעהו ויקשב יי
וישמע ויכתב ספר ויברון
לפני יי יריאי יי ולהשבי
מלאכי ג טו
4. ידבר עמים תחתיהו
ולאמרים תחת ירגליהו:
התלים מד ד
5. ויכתב יהושע את
הדברים האלה בספר
תורת אלהים ויחק אבן
גדולה ויקמה שם תחת
האלה אשר בקשתו יי:
יהושע כד ט
6. ויחזק לך לאות לו
ידך ולקבוצו ביד עינך
למען תזקרה תורת יי
בפיו ביד ויחזק
הדברים יי ממצרים:
שמות יג ט
7. והצילו העדה את
הרצח מיד גאל הרצח
והשיבו אתו העדה אל
עיר מקלטו אשר נס
שמה וישב בה עד מות
הגדול הגדול אשר משח
אתו בשמן הקדש:
במדבר לה כה
8. כי בעיר מקלטו יושב
עד מות הבון הגדול
ואחרי מות הבון הגדול
ישב הרצח אל ארץ
אתו: במדבר לה כז
9. ולא תקחו כפר לנפש
אל עיר מקלטו לשבוע
לשבת בארץ עד מות
הבון: במדבר לה לב
10. בצפור לנהך בדרור
לעוף כן קללת חס ל
משלי כו ב
11. ואדחפתי ראה פי
לא נעשתי ענותו ויחשב
את החמור ויקם וילך
אל ביתו אל עירו ויצא
אל ביתו ויתקן ויקמ
ויקבר בקבר אביו:
שמואל ב יז כג
12. ויאמר מה הדבר
אשר דבר אליך אל נא
תכחד ממני בה יעשה
לך אלהים ובה יוסיף אם
תכחד ממני דבר מפל
הדבר אשר דבר אליך:
שמואל א ג ג
13. ויגד לו שמואל את
כל הדברים ולא כחד
מפני ויאמר יי הוא השוטב
בעיני עשתי:
שמואל א ג ח
14. ולא הלכו בניו
בדרך יושט אחר ה' בצע
ויקחו שחד וישטו בשפט:
שמואל א ח ג

משל זה על אדם שלוקה בשביל סרחון של אחרים: **טוּבַיָּה חטא**
ויוגוד מנגיד. משום ה"א דלמרי' בערצו פסחיים [ק"ג]: טוּבַיָּה חטא
ויוגוד אהידי זיה צימדי שלא היה עד שני דצבר ונגד' רב פפא לויגוד א"ל
טוּבַיָּה חטא ויוגוד מנגיד ומאז היתה למשל: **הפס אמרי**. זל"י אומרין
משל זה: **שנס נפסי מצגלי גור**. שנס
בן חמור לקח את דינה בת יעקב
והנהיגה שלו ושאר בני העיר שלא נהנו
מליו עמנו ונטערו. מצגלי שם איש
מזני העיר: **שכרה מוד שיון**. יקודות
של בית המקדש. ובגמרא ירושלמי
(סנהדרין פ"י ה"ב) מלינו תימוליוס
של בית המקדש והוא יסוד שלשון יוני:
קפא סהומא. קף המהוה. בגמרא
ירושלמי (סס) שמאלא שם חרס שהגדיה
קולו ואמר לו האל תטלני מנחן שאני
כדוש על המהוה מיוס מתן תורה
שרעה כל הארך ולא שנת דוד
לדצרי ונטלו: **מי שרי למחנז סס**.
פן ימחוקו המימ ועובר משום
ואצדגת את שמש (דברים יב) ולא
מעשוין כן וגו' (סס): **נשא אחיתופל כו**.
ש תימה דצבר שהרי לא קנה דוד
יש הגורן המרונה הידוס מעשה
דהסתה שהיתה לאתר מיתוס אחיתופל
ג' שנים ולפי דברים הללו צריכין לנו
לומר שאע"פ שלא קנה הגורן יודע
היה מנעוריו מיוס [שנמסח] וישבו
הוא ושמואל צנוית הרמה וצדקו בספר
יהושע ומאלו מקוס לבית המקדש
כדלרשין ליה צוזחיס בצאחו מקומן
(דף מד): וזפר היסודות כרשמו: **ימחה
על המיס**. דכמיז צקוטה (במדבר ה)
ומחה אל מי המריס והרצה הזכות
צפרשה ולא"ה כמיז ומחה כו. וקללה
זו צננס היתה שלא היה מקללו אללא
אס אינו אומר: **אפי' על סנאי**. ולא
נתקיים המנאי לעפ"כ היא צבה דאס
קללה על הנאי אסאס חמד ממני
ולא נתקיים שלא יכחד ואלעפ"כ נמקיימה
הקללה דכמיז ולא הלכו בניו דצרכיו
וגו' וזו קללה קללו עלי כה יעשה לך
כמו שנעשה לי שאין צני מהוגנין:
ומטומי

בלשון עזה דכתיב וידבר ה' אל יהושע לאמר
דבר אל בני ישראל לאמר תנו לכם את ערי
המקלט אשר דברתי אליכם וגו' מפני שהן
של תורה למימרא רכל דיבור לשון קשה
אין כדכתיב ²דבר האיש אדוני הארץ אתנו
קשות והתנאי ³נדברו אין נדברו אלא לשון
נחת וכן הוא אומר ⁴ידבר עמים תחתינו דבר
לחוד ידבר לחוד: (סימנ"ו) רבנ"ן מהמנו"י
וספר"י) פלוגי בה רבי יהודה ורבנן חד אומר
מפני ששייהם וחד אומר מפני שהן של תורה
⁵ויכתוב יהושע את הדברים האלה בספר
תורת אלהים פלוגי בה ר' יהודה ור'
חד אומר שמנה פסוקים וחד אומר ערי מקלט
בשלמא למ"ד ח' פסוקים היינו דכתיב בספר
תורת אלהים אלא למ"ד ערי מקלט מאי
בספר תורת אלהים ה"ק ויכתוב יהושע בספרו
את הדברים האלה הכתובים בספר תורת
אלהים * ספר שתפרו בפשתן פלוגי בה ר'
יהודה ור"מ חד אומר כשר וחד אומר *פסול
למ"ד פסול דכתיב *למען תהיה תורת ה'
בפיו *ואיתקש כל התורה כולה לתפלין מה
תפלין *הלכה למשה מסיני לתורפן בגידין
אף כל לתורפן בגידין ואידך כי איתקש
למותר בפיו להלכותיו לא איתקש אמר רב
חיונן להו *לתפלין דבי חביבי דתפרי
בכיתנא ולית הלכתא כוותיה: **מתני' יא** אחד
משוח בשמן המשחה ואחד המרובה בגדים
ואחד שעבר ממשוחו *מחזירין את הרוצה
¹רבי יהודה אומר אף משוח מלחמה מחזיר
את הרוצה לפיכך אימותיהו של כהנים
מספקות להן מזהו וכמות כדי שלא יתפללו
על בנייהם שימותו: **גב' מנא הני מילי אמר**
רב כהנא דאמר קרא י' וישב בה עד מות
הכהן הגדול וכתוב כ' כי בעיר מקלטו ישב עד
מות הכהן הגדול וכתוב ו' ואחרי מות הכהן
הגדול ישוב הרוצח: משוח מלחמה
כהן המשוח לומר מלחמה זכרי
המלחמה אל יך לצדכס וכל הענין
(דברים ט) גב' וישב בה עד מות הכהן
הגדול. הא חד כי בעיר מקלטו ישב עד
מות הכהן הגדול והא תרי ואחרי מות
הכהן הגדול ישוב הרוצח אל תלמא:
שהיה לן לנקש רחמים על דורן.
הלכן לאו קללת חנס היא:
הכל אמרי. צבצל אומרין

(א) שנת סג. (ב) וקודשין
לה. (ג) [שנת בת: חת].
(ד) יסא לטפרי. (ה) וירושל
ליג. (ו) [אכריתו יב:].
(ז) [למארההתה]. (ח) סי
דאמרי. (ט) פסחים ק"ג:
(י) [מלכוני בגל כלומר עובד
אלמה. (יא) [אגרי]
הערוך קטעו]. (יב) [וסה
י: צרכות נז. (יג) [וסה
נ: ג'א מ'א יכא ידע א'
שרי כו. (יד) [שנת קט].
וסה נ: מריס קו: מולין
קמא. (טו) [דברים לז].
(טז) [מבדני לה].

גליון הש"ס

גמ' ר"י ור' נחמיה חד
אמר. ע"י צ"ב טו ע"א:
שם שם תפריי בפשתי.
עיין מגילה דף ח ע"ב ודף
ט ע"ב:

מוסף רש"י

ידבר עמים. ישיפל. וכל
שפלות נחמה (שבת טז).
שבשעה שברח דוד
שיתין. ולא שימרה דוד
שמשתי ימי בבלתא כדכאו
(ע' קוסה מען) ולא סכיהו
ליה שמה ממלכא עפר לו
לזכות ולצ' לכוונן
(שוכח ג). קפא תרומא.
קף המהוה למעלה ואלא
ויקף הכהן (מי"ב ו)
מתמנהין וקפא פורלא
(שם). מהו לכתוב שם
כ"י. דוד לו ליה מורה
לכני צבני כו איתתה כהן
הוא היה שם (שם).
אחסה. מפני שהסרס
נולד ויורד ויפזי קף כדי
שיני יונת על הנה.
ואחזת דפרי שמואל
מפורס שמאלו דוד על פני
נקב המהוה ומכוסו כי
שהיה שם משעה ימי
בראשית (שם ג). לעשות
שלוש בין איש לאשתו.
לצדקת אל המהוה אלס
טעויה היא יא שגוס
צנימא (שם). שמי
שבכתה בקדושה. שמני
מגילה ימן ה' ארן וגו'
דכמיז (במדבר ה) וכתב
את האלות האלה וגו'
(שם).

רבינו חננאל

בלשון עז שמאמר וידבר
ה' אל יהושע לאמר תנו
אל בני ישראל לאמר תנו
לכם את ערי המקלט וכו'.
ומנא לן דכל דבור לשון
קשה הוא שגמרא דבר
האיש אדוני הארץ אתנו
קשות וגו'. אינו והתנאי
או נדברו ואין נדברו אלא
לשון נחת שגמרא דבר
עמים תחתינו. ושני דבר
לחוד ידבר לחוד. כלומר
דבר קשה ידבר ניהותא:
מאי בספר תורת אלהים.
הכי קאמר ויכתוב יהושע
את הדברים האלה בספר
הכתובים בספר תורת
אלהים: ספר שתפרו
בפשתן רבי יהודה ר'
מאי חד אמר פסול